

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

๖๖๖ S.A. ๖๖๖

ปริณิพนธ์

ของ

บุญเย็น มีแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม ๖๖๖

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖. ๖๖๖๖

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้นั้นแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(อาจารย์สุพรรณ พัฒนาชัย)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น)

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(อาจารย์สุพรรณ พัฒนาชัย)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นั้น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ทวีบุรณ์ หอมเย็น กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อย นับเป็นพระคุณอย่างสูงสุดแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมหมาย รอดโพธิ์ทอง เป็นอย่างสูง ที่เป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน์ ที่ได้รับเป็นประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ในช่วงแรก และให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ไศตรบรรเทา อาจารย์ภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นายสำรวย เพือกพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ว่าที่ร้อยตรีจรูญ มุ่งการนา ผู้อำนวยการ โรงเรียนพร้าโน่วชะ นางสาวศรีประภา สนธิพันธ์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ นายวิจิต ธีรพัฒนานนท์ ศึกษาานิเทศสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ท่านหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอในเขตจังหวัดสมุทรปราการและผู้บริหารทุกโรงเรียน ที่ให้ความ เอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์พยุ่ง นาคอ่อน อาจารย์วีรวิมล นาคอ่อน อาจารย์อำนาจ ปราสาททอง อาจารย์บัญชา อิงสกุล อาจารย์สุภาพ มุ่งการนา อาจารย์เกศินี ทีปประสาน อาจารย์นิภา สำเภาเงิน อาจารย์ประเทือง ฉายาทัพ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำ วิจัยครั้งนี้จนสำเร็จมาด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ บริหารรุ่น 20 ทุกท่านที่ทำให้กำลังใจผู้วิจัย ตลอดมา

คุณค่าและความดีอันพึงจะมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ย่อมมี แต่ คุณสายหยุด นกน้อย คุณธรรมรงค์ มีแก้ว ครูอาจารย์ ที่ให้การสนับสนุนในด้านการศึกษของผู้วิจัยตลอดมา

บุญเยื่อน มีแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	8
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	10
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	11
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	13
ด้านการเรียนการสอน	16
ด้านนิเทศการศึกษา	19
ด้านวัดผลและประเมินผล	22
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการ ...	26
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	28
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	28
งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
สมมติฐานงานวิจัย	33

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การวิเคราะห์ข้อมูล	41
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	56
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	56
	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	อภิปรายผล	60
	ข้อเสนอแนะ	61
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	62
	บรรณานุกรม	63
	ภาคผนวก	68
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	81

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	35
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารอายุ และขนาดของโรงเรียน	43
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พิจารณาโดยรวม และรายด้าน	44
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำแนกเป็นรายข้อ	45
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	47
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านนิเทศการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	49
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ	51

8	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารโดยรวม และเป็นรายด้าน	53
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ โดยรวม และเป็นรายด้าน	54
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม และเป็นรายด้าน	55

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น สิ่งที่สำคัญและสำคัญคือการพัฒนาคุณภาพของประชาชน และประชาชนจะมีคุณภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับจัดการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ

ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาคน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีค่านิยมที่ดีเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2533 : 4) ซึ่งตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2533 ระบุว่าจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและก่อนประถมศึกษาตามนโยบายของรัฐ ได้กำหนดให้มีหน่วยงานในสังกัดทุกระดับรับผิดชอบและดำเนินการร่วมกันทั้งระดับกรม จังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งต่อการนำหลักสูตรไปใช้ในการบริหารงานให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 1) ได้ระบุว่าภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 1) จึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่สำคัญไว้ คือการเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานในโรงเรียนรวมทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน สร้างความรู้สึกรักและศรัทธาในอาชีพของตนเองและต้องนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาฝึกฝนจนเกิดทักษะในการบริหารงานเป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา ทั้งในรูปแบบของการฝึกอบรมระหว่างดำรงตำแหน่งการศึกษาสูง การลาศึกษาต่อและการพัฒนาในรูปแบบอื่น ๆ ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดให้มีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาจนครบทั้งหมดในปี พ.ศ. 2531 และได้มีการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการฝึกอบรมไว้ปรากฏว่าผู้บริหารให้ความสนใจงานวิชาการเป็นอันดับแรก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 2) จะเห็นได้ว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้บริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงานด้านวิชาการดังกล่าวและเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบันที่ประเทศได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นทำให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ดังนั้นที่จะต้องพัฒนาความรู้ และประสบการณ์ ของผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จึงอาจเป็นสิ่งที่จำเป็น

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และดูแลโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 149 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 149 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 146 คน ครู 3,148 คน (ข้อมูลปีการศึกษา 2537) จากการรายงานการประเมินผลคุณภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2536 พบว่า กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 57.80 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 5.16 กลุ่มทักษะภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.45 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2.39 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 62.68 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2.09 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 8.11 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.87 กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.14 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 0.70 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) มีคะแนนเฉลี่ย 70.13 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2.53 จะเห็นได้ว่าจากผลการประเมินผลคุณภาพนักเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดถึง 4 กลุ่มวิชา มีเพียง 2 กลุ่มวิชาเท่านั้น

ที่สูงกว่าเกณฑ์กำหนด ซึ่งผลการเรียนในภาพรวมยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงงานด้านวิชาการให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นทุกกลุ่มประสบการณ์ และแนวทางหนึ่งในการมุ่งปรับปรุงงานด้านวิชาการนั้น ได้แก่ (การมุ่งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ที่จะพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนสำหรับผู้บริหาร ซึ่งจะเห็นได้จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งงานหลักคืองานวิชาการและงานสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ตลอดมาถึง พ.ศ. 2531 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 4)

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสภาวะแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีความเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารการศึกษาในทุกระดับกล่าวกันว่า การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ผู้บริหารจะต้องมีความกระฉับกระเฉงมีนิสัยทัศน์เพื่อให้สามารถบริหารงานการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ได้ ขบวนการฝึกฝนอบรมเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยพัฒนาผู้บริหารการศึกษาทุกระดับและการฝึกอบรมจะมีประสิทธิภาพมีจุดมุ่งหมายชัดเจนถ้าหากได้มีการสำรวจความต้องการที่ได้รับการฝึกอบรม

ดังนั้น การสนใจศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนในเขตสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการย่อมจะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับโครงการพัฒนาผู้บริหารทั้งในระดับโรงเรียนและระดับอำเภอและจังหวัดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการให้มีความรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนอาจจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในการจัดวิธีการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการในความรู้ในงาน 4 ด้านคือ

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 ด้านการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านนิเทศการศึกษา
- 1.4 ด้านวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 295 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 88 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 207 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 165 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง 49 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 116 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประสบการณ์ในการบริหาร

3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 อายุ

3.1.2.1 ต่ำกว่า 45 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน

3.1.3.1 ขนาดกลาง (มีนักเรียน 1 - 300 คน)

3.1.3.2 ขนาดใหญ่ (มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ดังนี้

3.2.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

3.2.1.2 ด้านการเรียนการสอน

3.2.1.3 ด้านนิเทศการศึกษา

3.2.1.4 ด้านวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดและดำเนินงานที่มุ่งเน้นด้านการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนอันก่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร

2. ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประเภทศึกษาที่ต้องการจะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานที่เกี่ยวกับงานวิชาการให้มากขึ้นซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในงาน 4 ด้าน

2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ความประสงค์ที่ ต้องการจะเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การกำหนด จุดมุ่งหมายหลักสูตร การเลือกเนื้อหาวิชา การจัดหาเอกสารประกอบการสอนไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 ด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความประสงค์ที่ต้องการจะเพิ่มพูน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความถนัด การจัด ตารางสอน บันทึกการสอน การสอนซ่อมเสริมและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึด แผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สภาพท้องถิ่น

2.3 ด้านนิเทศการศึกษา หมายถึง ความประสงค์ที่ต้องการจะเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสาธิตการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาหารือ การจัด ทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่แก่ครูในโรงเรียน วิธีการนิเทศแบบคลินิก สืบหาความ ต้องการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

2.4 ด้านวัดผลและประเมินผล หมายถึง ความประสงค์ที่ต้องการจะเพิ่มพูน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการวัดผลประเมินผล การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจัดทำข้อสอบมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อช่วย พัฒนาผลการเรียนของนักเรียน

3. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ดังกล่าว สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

5. ประสบการณ์ในการบริหาร หมายถึง ระยะเวลาในการบริหารงานในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในการศึกษาค้นนี้จะแบ่ง เป็นต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

6. อายุ หมายถึง ช่วงเวลาตั้งแต่เกิด ถึงปัจจุบันของผู้บริหารแต่ละคนซึ่งใน การศึกษาค้นนี้จะแบ่งเป็นต่ำกว่า 45 ปี และตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยการกำหนดจากจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์การแบ่ง
ขนาด ได้แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

- 7.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวน นักเรียน 1 - 120 คน
 - 7.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 300 คน
 - 7.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป
- ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะขนาดกลางและขนาดใหญ่เท่านั้น

8. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง หน่วยงานราชการ
ระดับจังหวัดที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
3. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านนิเทศการศึกษา
 - 3.4 ด้านวัดผลและประเมินผล
4. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการ
5. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 - 5.1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 - 5.2 งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

∴> ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียน และจะบริหารโรงเรียนให้ดี ต้องเข้าใจงานทุกอย่างเป็นอย่างดีโดยเฉพาะงานหลักของโรงเรียนคือ งานวิชาการผู้บริหารจะต้องเข้าใจถึงการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดีและเข้าใจเนื้อหาสาระอย่างละเอียด จึงสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภิญโญ สาร (2526 : 324) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน นักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำงานร่วมกับครู

กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานในด้านการเรียนการสอน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ (2528 : 27) กล่าวสนับสนุนว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในโรงเรียน คือการจัด กิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานด้านวิชาการของ โรงเรียนอย่างชัดเจน

ปรุง พวงนัตถา (2532 : 16) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการคือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกชนิด เป็นการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ เปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

พิสค์ (สมศักดิ์ คงสมนวน. 2534 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Fisk. 1957 : 214) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารวิชาการว่างานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน ตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญา และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียนโดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพ ต่าง ๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐาน รวมถึงการประเมินผลโปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ตลอดจนการวัดผลเพื่อจะได้ติดตามการเรียน การสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลย เสียมิได้

ลี และแวนฮอร์น (สามารถ รักษาศิลป์. 2534 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Lee and Vanhorn. 1983 : 6) ได้ให้ความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการ วางแผนด้านต่าง ๆ โดยการหาวิธีการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถาบัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายให้ ได้ผลดีมีประสิทธิภาพที่สุด

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน จุดมุ่งหมายของงานวิชาการนั้นอยู่ที่ การสร้างนักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ดังนี้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2527 : 6) กล่าวว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน งานธุรการเป็นสมอง และงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนเป็นใบหน้าของโรงเรียน

ระวีวรรณ เสวตอมร (2529 : 43 - 45) กล่าวถึงงานที่นับเป็นหัวใจของ การบริหารโรงเรียนก็คือ งานวิชาการ เพราะจุดมุ่งหมายของการมีโรงเรียนโดยส่วนรวมก็คือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข ตาม นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งเน้นจุดมุ่งหมายแตกต่างกันตามแต่ละระดับชั้น ดังนั้นจึง จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะพยายามกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียน ดำเนินไปด้วยวิธีการที่ถูกต้อง บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีความเป็นเลิศทางวิชาการ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเปรียบเหมือนธงชัยที่จะเข้ามาซึ่งความสำเร็จของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 18) ได้ให้ความเห็น ไว้ว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องดำเนินการในโรงเรียนมีอยู่ 6 งาน งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่สนับสนุนในการดำเนินงานวิชาการ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรได้

ไพโรจน์ ชูช่วย (2532 : 14) กล่าวสนับสนุนไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญ อันดับแรกและมุ่งประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญซึ่งผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานวิชาการให้ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

กิตติมา บริดีติลล (2532 : 48) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของงานวิชาการเป็น งานหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพมักจะได้รับ พิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ

จากคำกล่าวจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานในสถานศึกษานั้นจะต้องให้ความสำคัญต่อ การบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก ต้องสนใจและเข้าใจลึกซึ้งโดยมุ่งประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนผู้บริหารจะต้องเข้าใจขอบข่ายของงาน เพื่อให้บริหารได้ครอบคลุมงานต่าง ๆ โดยมีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ทวน พินธุพันธ์ (2528 : 10 - 17) ได้บันทึกไว้ว่า งานบริหารวิชาการโรงเรียน ได้แก่ การควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน และอุปกรณ์ การจัดแบบเรียนและคู่มือครู การจัดชั้นเรียนการจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานโรงเรียน และการตรวจเยี่ยมและนิเทศ

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงควัฒน์ (2528 : 36) กล่าวว่า งานวิชาการทั้งระบบของโรงเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบ คือ

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การบริหารการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งานสื่อการสอนและห้องสมุด
5. การวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 18 - 19) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 57 - 58) ได้แบ่งขอบข่ายงานด้านวิชาการออกเป็น

6 ประการ คือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรโครงการสอน ประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยงาน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน

การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู

4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. การวัดและประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16 - 17) ได้สรุปการบริหารงานวิชาการไว้

ได้แก่ งานควบคุมดูแล หลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียนคู่มือครูการจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินสถานศึกษา โดยรวมเป็นขอบข่ายงานวิชาการได้ 4 ด้าน คือ

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดการบริหารการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล

แฟเบอร์ และเชียร์รอน (สามารถ รักษาศิลป์. 2534 : 44 ; อ้างอิงมาจาก

Faber and Shearon. 1970 : 212) ได้แบ่งงานบริหารวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การจัดอุปกรณ์การสอน
5. การนิเทศการสอน
6. การส่งเสริมครูประจำการ

มินูดีน (สามารถ รักษาศิลป์. 2534 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Minudin. 1987 : 2403-A) ได้ทำการวิจัย พบว่า บทบาททางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยหน้าที่หลัก 6 ประการคือ

1. การประเมินผลโครงการของโรงเรียน
2. สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน
4. ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน
5. สอนในบางระดับชั้น
6. รู้และเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

จากคำกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายของงานวิชาการมีความคล้ายคลึงกันและสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงต้องพยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ภายใต้การบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงาน 9 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ด้านส่งเสริมการสอน ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการในงาน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษานั้น การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 105) กล่าวว่า งานด้านหลักสูตรในโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การศึกษาความเกี่ยวเนื่องระหว่างวิชาต่าง ๆ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าของครู เช่น ตัวหลักสูตร

ประมวลการสอน โครงการสอน คู่มือครู แบบเรียน แบบฝึกหัด หนังสือประกอบการสอน และ เอกสารทางวิชาการ การพยายามปรับปรุงหลักสูตรประมวลการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องตามลำดับวิชาสามารถใช้เป็นแผน การเรียนการสอนได้ การจัดการประเมินผลการเรียนของนักเรียน การจัดหาวิทยากรท้องถิ่น หรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การจัดทำและเก็บผลการเรียน และการอภิบาลสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับผลการเรียนหรือผลการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 40 - 41) ได้กล่าวความหมายเป็น

3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (InPut) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ทาบ (สามารถ รักษาศิลป์. 2534 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Tabla. 1962 :

9) กล่าวไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาและครูผู้สอนจัดทำ ขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 184 - 185) มีความเห็นว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อหลักสูตรนั้น จะต้องศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อที่จะวางแผนการนำหลักสูตร ไปใช้ คือ

1. การเตรียมวางแผน เพื่อใช้หลักสูตร
2. การจัดอบรมครู เพื่อใช้หลักสูตร
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

และชุมชน ทราบเกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้างและการจัดประสบการณ์การเรียน ของหลักสูตร

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่และการเลือกโครงการ กิจกรรมเสริม

หลักสูตร

8. การจัดโครงการประเมินการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

องค์การ อินทรมพรรย (2526 : 174) ได้กล่าวเสริมว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการนำหลักสูตรไปใช้อย่างยิ่ง กล่าวคือ

1. ต้องเข้าใจหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้ง และจะต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับสื่อการเรียนการสอนและวัสดุประกอบอื่น ๆ

2. ต้องเป็นผู้นำในการกำหนดหลักสูตรมาใช้ และให้ความสนใจกับการศึกษาหลักสูตรผลที่ตามมา ก็คือ จะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานสนใจตามผู้บริหารไปด้วย

3. ต้องเป็นผู้ที่เสริมขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในด้านหลักสูตร

4. ต้องจัดการด้านการบริหารใช้หลักสูตรแก่บุคลากรในโรงเรียน

5. ต้องจัดการประชุมเพื่อวางแผน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านการจัดการ

ดำเนินการ

6. ต้องประสานงานการดำเนินการใช้หลักสูตร

7. ติดตามผลการปฏิบัติงานและนิเทศ

8. ประชาสัมพันธ์

9. ส่งเสริมกิจกรรมหลักสูตร

สังต์ อุทรานันท์ (2527 : 260 - 261) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ว่า

1. ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อย่างชัดเจน

2. ให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู

3. ดำเนินการนิเทศ ติดตามผล การใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่น การจัดอบรมหรือ

ประชุมสัมมนา

5. ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับหลักสูตรว่าผู้บริหารโรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอตามสภาพของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 17)

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2530 : 16 - 19) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรก็คือ การนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น หมายถึงถึงนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนภายใต้เงื่อนไขใด เวลาที่กำหนดในแต่ละระดับจะมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในการนำหลักสูตรไปใช้ ควรพิจารณากิจกรรม 3 ประการ คือ

1. การปรับเพื่อนำไปสู่การสอน
2. การจัดเตรียมดำเนินการ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการจัดเตรียม
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องมีการนิเทศ

จากแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานบริหารด้านวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถที่จะให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูในเรื่องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีการวางแผนการใช้หลักสูตร การให้ครูได้รับศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร ขั้นตอนของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการจัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครูให้เพียงพอกับความต้องการของครู

ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการและงานการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็ก และเด็กได้ปฏิบัติมากที่สุด เป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วนก็จะเป็นการเรียน คือกิจกรรมที่เด็กทำ และการสอน คือกิจกรรมที่ครูทำแต่ในทางปฏิบัติทั้งสองอย่างจะเข้าไปพร้อม ๆ กันจึงเรียกว่าการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมในโรงเรียนโดยครูและนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจมีความสามารถ มีความคิด มีคุณธรรมและมีคุณลักษณะนิสัยตามจุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรจะบรรลุตามเป้าหมายเพียงใด ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่สำคัญ คือ การเรียน การสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นภาคปฏิบัติ การเรียนการสอนเป็น การกิจที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหมด และครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุด เพราะครูผู้สอนมีหน้าที่นำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติจริง

กระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มี 2 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533 : 21) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอแนะในทุกสถานการณครูจะเลือกใช้กระบวนการใดไปดำเนินการจัดการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา และทักษะกระบวนการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 61) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องทำ การจัดการเรียนที่เหมาะสมมีการสอนที่ถูกต้องตลอดจนมีการ อำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ หลักที่สำคัญของการจัด การเรียนการสอนควรจัดความรู้และคุณสมบัติอื่นที่ต้องการให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เนื้อหาที่สอนยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่นและความสนใจของผู้เรียน อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนที่ผู้บริหารจะต้อง ปฏิบัติ ได้แก่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 17 - 18) ได้กล่าวว่า การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา
2. การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมทั้งการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

4. การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารที่ครูเตรียมเอง

5. การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม

6. การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนรู้จักงานที่ตนจะประกอบอาชีพได้จริง ๆ ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

ไซเมคเคอร์ และเฟรเซอร์ (สมศักดิ์ คงสมนวน. 2534 : 24 ;

อ้างอิงมาจาก Shoemaker and Fraser. 1981 : 178 - 182) ยังชี้ให้เห็นว่า

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจะต้องมีบทบาทดังนี้

1. ต้องศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการและการแนะแนว
2. ต้องสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เต็มไปด้วยความเป็นระเบียบ ทำงานโดยมีจุดมุ่งหมาย คณะครูอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
3. ต้องมีความคาดหวังสูง เพื่อสนับสนุนคณะครูและนักเรียน
4. ต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนของครู และมีระบบการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดี

อาจสรุปได้ว่าด้านการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และถือเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียนซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ควบคุมกำกับติดตามให้ครูได้เตรียมการสอน ผลิตสื่อ จัดการสอนซ่อมเสริมและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน

ด้านนิเทศการศึกษา

ด้านนิเทศการศึกษาเป็นการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น การนิเทศการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสิ่งต่าง ๆ ในสังคมจึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการเรียนการสอนติดตามผลเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ

ทวน พินธุพันธ์ (2528 : 55) ได้เสนอความเห็นดังนี้

1. การให้ความรู้ คือ การที่ผู้นิเทศในโรงเรียนจะใช้เทคนิคโดยให้ความรู้แก่ครู เช่น การให้คำแนะนำ การประชุมปรึกษาหารือ การจัดอบรม การปรุมนิเทศครูใหม่ การใช้เอกสารให้ความรู้และการหาวิทยากรมาให้ความรู้
2. การทำให้ดูหรือการสาธิต ซึ่งอาจทำกันเองหรือหาผู้อื่นมาทำให้ดู เช่น การสาธิตวิธีการอบรม การสาธิตให้ใช้เครื่องมือ การปฏิบัติบางอย่างให้ดูเป็นตัวอย่าง
3. การพาไปดูงาน เช่น การพาไปดูงานนิทรรศการโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น
4. การประสานงานให้ร่วมกันทำ ผู้นิเทศในโรงเรียนเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้ครูได้ร่วมกันทำงาน เช่น ให้มาช่วยกันทำคู่มือสอน
5. การบริหารทางด้านวิชาการ เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของครู เช่น วัสดุ อุปกรณ์การสอน แบบเรียน และหนังสือค้นคว้าต่าง ๆ
6. การประเมินและการวิจัยอาจใช้แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การสังเกตการสอนของครู การประเมินผลจากการพบปะซักถาม การใช้แบบสอบถาม และเครื่องมือวัดต่าง ๆ
7. การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ปฏิบัติงานเข้มแข็งขึ้น อาจใช้วิธีการประกวดและแข่งขันในด้านต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้ครูกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เช่น ประกวดผลการเรียนของนักเรียนหรือประกวดการสอน หรืออาจจะเป็นการกระตุ้นโดยการจัดการแสดงผลงานต่าง ๆ การชมเชย การให้รางวัล เป็นต้น
8. การให้ไปฝึกงาน อาจจะทำครูไปฝึกงานในที่ต่าง ๆ เพื่อให้กลับมาทำงานได้ผลดี
9. การทำให้เกิดความเข้าใจกัน กิจกรรมที่ทำให้เกิดความเข้าใจกันนั้นนับว่าเป็นงานนิเทศอย่างหนึ่ง อาจจัดให้มีบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน การอำนวยความสะดวกและบำรุงขวัญแก่ครู การจัดกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน การประชาสัมพันธ์

นิพนธ์ ไทยพานิช (2529 : 17) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครู โดยทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 16) ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศการศึกษา เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนเพื่อปรับปรุง หรือพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

ก๊อต (สามารถ รักษาศิลป์. 2534 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1973 : 539) กล่าวว่าให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึงความพยายามของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการแนะนำครูหรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้จักวิธีการปรับปรุงการสอน ช่วยให้เกิดความมั่งคั่งในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครูช่วยเหลือปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษาช่วยเหลือและปรับปรุงเนื้อหาของการสอนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอน และช่วยเหลือปรับปรุงการประเมินการสอน

แฮร์ริส (สมจิตร อุดม. 2532 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1975 : 13) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงาน

จากแนวคิดสรุปได้ว่า ด้านนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามในการร่วมมือและประสานงานกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในอันที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

การนิเทศภายในโรงเรียน

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) ได้กล่าวถึงเหตุความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก ช่วยให้ครูมีความสามารถทุกด้าน
2. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อ ความเจริญของงานของครูที่ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ
3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน
4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัย เกิดการพัฒนาทางการศึกษาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

อ้อม ประนอม (2528 : 47) กล่าวถึงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่าเป็นความพยายามของผู้บริหารที่จะช่วยพัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดสัมฤทธิ์ผลแก่นักเรียนตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 125) กล่าวว่า การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ เริ่มจากการรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน จากนั้นก็นำเอาปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหาและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ อาจดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก

ขั้นที่ 3 ดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในขณะที่ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว ผู้นิเทศก็จะทำหน้าที่นิเทศการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน ส่วนผู้บริหารก็จะคอยสนับสนุนการปฏิบัติงานนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมกำลังใจ คือ ผู้นิเทศจะทำการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ และอีกผู้หนึ่งคือผู้บริหารซึ่งจะต้องสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทั้งผู้ให้และผู้รับ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศควรดำเนินการประเมินผลผลิต กระบวนการและปัจจัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนในการที่จะปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาการสอนของครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และได้พิจารณานิเทศภายในออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ผู้นิเทศ ลักษณะการนิเทศจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศทำการนิเทศต่อครูหรือผู้รับการนิเทศโดยตรง ไม่ต้องผ่านสิ่งอื่น เช่น การปรึกษาหารือ การสังเกตการสอน การประชุม เป็นต้น

การนิเทศทางอ้อม เป็นการนิเทศโดยใช้สื่อ เช่น นิเทศทางวิทยุหรือส่งเอกสาร ให้ศึกษาลับแลว่า เป็นต้น

2. ผู้รับการนิเทศ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

การนิเทศเป็นรายบุคคล หมายถึง การได้รับการนิเทศครั้งละคน จะเป็นการนิเทศทางตรง หรือทางอ้อมก็ได้ เช่น การให้คำปรึกษาหารือ การมอบหมายงานให้ทำ เป็นต้น

การนิเทศเป็นกลุ่ม หมายถึงการได้รับการนิเทศครั้งละหลาย ๆ คน เช่น การประชุม การสนทนาทางวิชาการ เป็นต้น

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องจัดการนิเทศการศึกษาขึ้นทั้งภายนอกและภายใน โดยร่วมมือกันระหว่างศึกษานิเทศ ผู้บริหารและบุคลากรครูในโรงเรียน การนิเทศการศึกษาควรจะต้องเน้น ที่การนิเทศภายในโรงเรียนเพราะเป็นการนิเทศกับครูผู้สอนและงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้เข้าใจสภาพและปัญหาของการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี ผู้บริหารจะต้องทำการนิเทศครูผู้สอนด้วยวิธีต่าง ๆ ทั้งการนิเทศทางตรงและทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนด้วยวิธีต่าง ๆ ทั้งการนิเทศทางตรงและทางอ้อม เพื่อช่วยให้ครูพัฒนาและปรับปรุงวิธีสอนทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ด้านวัดผลและประเมินผล

ด้านวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา มีความสำคัญต่อระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมทางวิชาการ การเรียนการสอนจะได้ผลเพียงใดหรือบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ย่อมสามารถรู้ได้จากการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผู้กล่าวไว้ดังนี้

หนังสือ ทัศนาคินทร์ (2529 : 242) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การวัดผล หมายถึง การเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนการสอนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ส่วนการประเมินผล เป็นการพิจารณากำหนดคุณค่าจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น เช่น เก่ง ไม่เก่ง ดี หรือไม่ดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 26 - 27) ได้กล่าวถึง การประเมินผลที่ดีจะต้องดำเนินการเป็นสามระยะ คือ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน การประเมินระหว่างดำเนินงาน และประเมินเมื่อสิ้นสุดเวลาดำเนินการ และเน้นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินผลทางวิชาการ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 จัดให้ครูมีเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผลทุกชนิด ทั้งประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และปลายภาคเรียนหรือปลายปี เพื่อให้ครูมีความสะดวกในการที่จะทำการประเมิน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 26 - 27) ได้กล่าวถึง การประเมินผลที่ดีจะต้องดำเนินการเป็นสามระยะ คือ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน การประเมินระหว่างดำเนินงาน และประเมินเมื่อสิ้นสุดเวลาดำเนินการ และเน้นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินผลทางวิชาการ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 จัดให้ครูมีเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผลทุกชนิด ทั้งประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และปลายภาคเรียนหรือปลายปี เพื่อให้ครูมีความสะดวกในการที่จะทำการประเมิน

1.2 จัดให้มีเอกสารประเมินผลการเรียนให้ครบถ้วน และดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ และให้เป็นปัจจุบัน

1.3 ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมุ่งที่จะประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

1.4 รับฟังในการประเมินผลการเรียน เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือ และให้การนิเทศในลักษณะต่าง ๆ

1.5 จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยได้ดีในการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนและสนับสนุนการปรับปรุงการสอนด้วย

1.6 ส่งเสริมให้การประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนใน อันที่จะให้ทางบ้านทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมมือในการพัฒนา นักเรียน

1.7 ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน นำผลมาเทียบกับการประเมินผลในปีก่อน ๆ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา

2. การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียน มีแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เป็นผู้ริเริ่มและส่งเสริมการจัดโครงการทางวิชาการของโรงเรียน

2.2 พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกับครู

2.3 ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินงานตามโครงการ

2.4 ให้อำนาจและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ

2.5 เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการ

2.6 เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือจัดทำ

โครงการต่อเนื่อง

2.7 เผยแพร่ผลที่ได้จากโครงการ

3. การประเมินการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่าง ๆ มีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ

3.1 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

3.2 ตรวจสอบผลการสอนตามแผนการสอน

3.3 ตรวจสอบบันทึกการสอน

3.4 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกตความ

ก้าวหน้าของนักเรียน ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

3.5 รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู

3.6 ตั้งกรรมการทดสอบนักเรียนตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3.7 จัดประชุมประเมินผลงานของครู

3.8 สรุปผลการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย

3.9 ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

กิตติมา บริดีติลล (2532 : 73) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่สำคัญ ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องติดตามคุณภาพการสอน โดยให้ครูได้ดำเนินการเกี่ยวกับวิธีการที่จะ ทำการวัดผลให้ถูกต้องแม่นยำด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยดูแลส่งเสริมให้

การวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาของนักเรียน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล เช่น ประเภทของข้อสอบ หรือเครื่องมืออื่น ๆ ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน แบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบต่อผู้บังคับบัญชา
2. จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น หมึกพิมพ์ กระดาษอัดสำเนา
3. ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดสร้างข้อทดสอบ และควรได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าข้อสอบที่ครูออก
4. เป็นผู้ที่ทราบถึงระเบียบและควบคุมการสอนให้ปฏิบัติในแนวเดียวกันได้
5. เมื่อสอบเสร็จแล้ว ควรทำรายงานประเมินผลการสอบ โดยให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อหาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

ปรียา วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 202) ได้กล่าวถึงการวัดผลไว้ว่า เป็นการตรวจสอบการสอนของครู อาจารย์และการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษา ในด้านการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Domain)
2. ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain)
3. ด้านเจตคติ (Affective Domain)

จากจุดมุ่งหมายทั้ง 3 ด้าน สิ่งที่จะนำไปวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาเพียงใด
2. นักเรียนมีความสามารถในการคิดหาเหตุผลเพียงใด
3. นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และสร้างสรรค์เพียงใด
4. นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติเพียงใด
5. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้หรือไม่เพียงใด
6. ครู อาจารย์ มีข้อบกพร่องในการจัดระบบการเรียนการสอนหรือไม่

จากแนวความคิดกล่าวสรุปได้ว่า ด้านวัดผลและประเมินผลจึง เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องสนใจและเอาใจใส่ เรื่องนี้เป็นอย่างยิ่งจะต้องกำหนดนโยบายทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ โดยยึดถือระเบียบอย่างเคร่งครัดมีประสิทธิภาพ และให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ ตลอดจนแจ้งผลการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบสม่ำเสมอและรับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน ในด้านการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นบุคลากรหลัก คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเป็นสำคัญ ผู้บริหารที่จะเป็นผู้ริเริ่มในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารจะต้องรับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังเช่น

✓ พันธ หันนาคินทร์ (2529 : 62) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับครู ได้แก่ การจัดครูมาสอน การมอบหมายงานต่าง ๆ ให้ครูตามความเหมาะสม การสร้างขวัญกำลังใจ การพัฒนาตัวครู การนิเทศ การพิจารณาความดีความชอบ
2. งานด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การแบ่งกลุ่มนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนทางวิชาการ การบริการต่าง ๆ การสอนซ่อมเสริม การติดต่อกับผู้ปกครอง
3. งานด้านการจัดหาเครื่องอุปกรณ์การสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ จัดหาอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ จัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อบริการด้านนี้แก่ครู การสร้างมาตรฐาน การเก็บรักษาและนำไปใช้ให้เกิดผล
4. งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้หลักสูตร และการประเมินผลนักเรียน เป็นต้น
5. งานด้านเกี่ยวกับบุคลากร ด้านการสอน เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 17) ได้สรุปว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานด้านวิชาการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงานของโรงเรียน
2. ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ
3. จัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร ให้เพียงพอตามสภาพของโรงเรียน
4. จัดให้ครูผลิต จัดทำสื่อการเรียน และควบคุมดูแลให้ครูนำไปใช้ประกอบการสอน
5. จัดให้มีมหนังสือหรือห้องสมุด ให้เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน

6. ให้โรงเรียนมีการจัดและประเมินผลการเรียนการสอน ตามระเบียบว่าด้วยการ
วัดผล

7. ส่งเสริมและนำเทคนิคใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงานด้านวิชาการ
ในโรงเรียน

เฮอร์แมน (วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. 2536 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Herman.
1978 : 30 - 35) กล่าวว่า ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้น บทบาททาง
การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้งานประสบความสำเร็จก็คือ
การปฏิบัติการในสิ่งต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสานงาน (Co-ordinating)
5. การนิเทศ (Supervising)
6. การประเมินผล (Evaluating)
7. การกำหนดผู้นำ (Providing Leadership)
8. การบันทึกและการรายงาน (Recording and Reporting)
9. การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (Promoting Close
School - Community Relationship)

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารวิชาการมี
ขอบเขตกว้างขวางมากตั้งแต่มีการวางแผน การจัดองค์การอำนวยการ การกำหนดนโยบาย
การควบคุมดูแลเกี่ยวกับด้านหลักสูตร อุปกรณ์การสอน ห้องสมุด การวัดผลและประเมินผล
การปรับปรุงการเรียนการสอน และนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ ผู้บริหารจึงต้องมีความเข้าใจเป็น
อย่างดี เพื่อที่สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะบริหารงานให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพได้จะต้องเข้าใจถึงงานที่จะต้องรับผิดชอบ จะต้องรู้หน้าที่ในการบริหารงานประถมศึกษาเป็นอย่างดี และชัดเจนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน จึงจะสามารถบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพได้

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 75) ได้กล่าวว่า การบริหารงานโรงเรียนนั้นเราเพิ่งเล็งถึงการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งถือว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานหน่วยหนึ่งอันมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตัวนักเรียนเป็นหลักสำคัญ และผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อภารกิจในโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการบริหารโรงเรียนนั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยแน่ชัด

ภิญโญ สาร (2526 : 365) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ เพราะเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดย่อมขึ้นอยู่กับ การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญและมีบทบาทในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับผิดชอบในการพัฒนาประชากรประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย ซึ่งมีประชากรส่วนน้อยที่ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศผ่านการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาอย่างเดียว ถ้าโรงเรียนประถมศึกษาขาดประสิทธิภาพ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศก็จะพลอยขาดประสิทธิภาพด้วย

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2528 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนที่เข้ารับการศึกษาให้มีความรู้ มีประสบการณ์ มีทักษะ พัฒนาคนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรบรรจุเข้าประสงค์ของแผนการจัดการศึกษาแห่งชาตินั้นคือ สร้างคนให้มีคุณภาพที่ประเทศชาติต้องการ

อานวย ถาวร (2530 : 1) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ กิจกรรมที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันดำเนินการให้การศึกษาแก่สมาชิกของสังคม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สังคมกำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ธีระ ภักดี (2531 : 7) ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การนำการควบคุมและการจัดการเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ภายในโรงเรียน อันเกี่ยวเนื่องถึงกระบวนการเรียนการสอน เช่น เรื่องเกี่ยวกับตัวครู นักเรียน ประมวลการสอน กิจกรรมต่าง ๆ หลักสูตรวิธีสอนและสื่อการสอน

กล่าวสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษานี้เป็นการดำเนินการวางแผนการจัดระบบงานในโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักสามารถบริหารโรงเรียนและพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการที่จะบริหารโรงเรียน และปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องมี ความรู้และเข้าใจเรื่องงานบริหารโรงเรียนและภารกิจที่สำคัญที่จะต้องยึดเป็นแนวปฏิบัติ

งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้มีนักบริหารแบ่งงานตามหลักวิชาการบริหาร การศึกษาดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : 28 - 29) ได้แบ่งงานบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคคล
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานธุรการ
5. งานอาคารสถานที่
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กัญญา สาธร (2526 : 385 - 386) งานที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องปฏิบัติประกอบด้วย

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานเกี่ยวกับชุมชน
5. งานธุรการ
6. งานบริการ
7. งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 28) ได้แบ่งขอบข่าย

งานบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาเป็น 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานธุรการและการเงิน
5. งานอาคารสถานที่
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เฮอร์แมน (วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. 2534 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Herman.

1978 : 2) ได้ให้ความคิดเห็นว่างานที่ต้องทำการบริหารในโรงเรียนนั้น

ควรแบ่งออกเป็น 7 งาน ดังนี้

1. งานอาคารสถานที่
2. งานบริหารผู้สอนและผู้ร่วมงาน
3. งานบริหารเกี่ยวกับนักเรียน
4. งานบริหารหลักสูตร
5. งานบริหารการเงิน
6. งานบริหารการแนะแนว
7. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวคิดดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า งานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมศรี กิจทิทักษ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการได้รับการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียน คาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาจำนวน 82 คน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ทำหน้าที่ผู้บริหารและผู้ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล กรุงเทพมหานครทุกขนาดที่ความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดองค์การเป็นความรู้ที่ต้องการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล การเป็นผู้นำการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปตามลำดับ

สุวิมล จินณธนพงษ์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี 60 คน มาตรฐานอันดับที่ควรปรับปรุง 34 คน และมาตรฐานอันดับที่ควรปรับปรุงอย่างมาก 12 คน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีมาตรฐานอันดับดี อันดับที่ดีควรปรับปรุงกับอันดับที่ควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน อยู่ในระดับต้องการมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นความต้องการอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านกิจกรรมนักเรียนด้านธุรการ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านอาคารสถานที่

เชาว์ พูลนวม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จากผู้บริหารโรงเรียน 202 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นความรู้ที่ต้องการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและการบริหารงานอาคารสถานที่

ติเรก คชชะ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จากครูโรงเรียนประถมศึกษา 211 โรงเรียน จำนวน 349 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก

กอบกุล ไชยพันธุ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากผู้บริหาร 85 คน และครู 270 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู มีความต้องการในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน 2 ด้านคือ ลักษณะงานนิเทศภายในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

มุก (Mook. 1796 : 5850-A) ได้ศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมก่อนประจำการและระหว่างประจำการของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 363 คน แห่งเมืองแคนซัส ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร และภาวะผู้นำในการสอนและได้เปรียบเทียบตัวแปรด้านขนาด โรงเรียน ประสิทธิภาพการบริหาร และประสิทธิภาพเกี่ยวกับการฝึกอบรม ผลวิจัยพบว่า

1. ครูใหญ่ที่เห็นว่า ความต้องการให้มีฝึกอบรมก่อนเข้าประจำการ จะเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร และภาวะผู้นำทางการสอน
2. ขนาดของโรงเรียน มีผลต่อความต้องการในการฝึกอบรมแตกต่างกัน
3. ประสิทธิภาพของครูใหญ่ และประสิทธิภาพเกี่ยวกับการฝึกอบรม ไม่ใช่องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรม

โรเบิร์ตสัน (Robertson. 1976 : 3456-A) ได้ศึกษาความต้องการในการอบรมระหว่างประจำการของผู้บริหารวิชาการของผู้บริหารวิชาการแห่งเมืองออนตาริโอ ประเทศแคนาดา โดยศึกษาจากผู้บริหารด้านวิชาการของวิทยาลัยชุมชน 21 แห่ง ผลของการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความต้องการในเรื่องการนิเทศการสอน การจัดโปรแกรมการเรียนและประเมินผลการบริหารบุคคลด้านวิชาการ การสร้างผู้นำ การบริหารงานงบประมาณในด้านวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนการฝึกทักษะพิเศษประจำตัวบุคคลในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังได้เสนอความคิดเห็นว่า การฝึกอบรมระหว่างประจำการเป็นงานที่ต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และควรเป็นโครงการที่ยืดหยุ่นได้

แมททอกซ์ (Mattox. 1978 : 6061 - A) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล ตลอดจนความต้องการการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ย่อมมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จัดลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 88 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 207 คน รวมประชากร จำนวน 295 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 165 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน จำแนกเป็นผู้บริหารขนาดกลาง 49 คน ขนาดใหญ่ 116 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลาง	88	49
ใหญ่	207	116
รวม	295	165

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียนที่ผู้บริหารปฏิบัติงานอยู่ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 48 ข้อ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 131 - 160) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการ และวิธีการพัฒนาความรู้
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขและให้ ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้
 - 5.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และเนื้อหาสาระของ แบบสอบถาม

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นายสำรวย เพ็ชรพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ นางสาวศรีประภา สนธิพันธ์ ศึกษาพิเศษสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ นายวิจิต ธีรัตนานนท์ ศึกษาพิเศษสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ นายจรูญ มุ่งการนา ผู้อำนวยการโรงเรียนพร้าโน่วชะระ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

5.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขโดยปรึกษาประธานและกรรมการ ผู้ควบคุม แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีการของครอนบาค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970) ได้ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.9431

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระประแดง เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงแก่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนรวบรวมส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามวัน เวลา ที่กำหนดในหนังสือชี้แจง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้วคืนด้วยตนเองจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 5 อำเภอ สำหรับแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนผู้วิจัยได้ติดตามทางตาม เป็นครั้งที่ 2 และได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 163 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.79

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ ซึ่งตอบครบทุกด้าน ทุกข้อ ได้จำนวน 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.39
2. จำแนกข้อมูลตามตัวแปรโดยแยกเป็น 3 กลุ่ม ตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน
3. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสถานะภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน ได้นำมาหาความถี่ และร้อยละ
4. แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้นำมาให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับความต้องการมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความต้องการมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความต้องการน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

5. นำคะแนนที่คำนวณได้จากข้อ 4 มาหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมทุกด้าน

6. แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.24 หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.25 - 3.74 หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.75 - 5.00 หมายถึง	มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

7. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียนโดยหาค่า t-test

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการ

กระจายของคะแนน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

1.3 ค่า t - test เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน
ต่างกัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 86)

1.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที (t-Distribution)
- * แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามที่ปรากฏในแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.24 หมายถึง ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.25 - 3.74 หมายถึง ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.75 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน ด้วยค่าสถิติ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการบริหาร		
ต่ำกว่า 10 ปี	58	35.80
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	104	64.20
อายุ		
ต่ำกว่า 45 ปี	43	26.54
ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	119	73.46
ขนาดของโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดกลาง	49	30.25
โรงเรียนขนาดใหญ่	113	69.75
รวมเฉลี่ย	162	98.18

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 162 คน เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 64.19 ผู้บริหารที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54 ผู้บริหารที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 73.46 ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25 ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 69.75

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพิจารณาทั้ง
โดยรวม รายด้าน และรายข้อ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดัง ตาราง 3 ถึง 7 ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ พิจารณาโดยรวม และรายด้าน

ความต้องการพัฒนาการบริหารงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการพัฒนา
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.11	1.28	ปานกลาง
ด้านการเรียนการสอน	3.06	1.26	ปานกลาง
ด้านนิเทศการศึกษา	3.19	1.26	ปานกลาง
ด้านวัดผลและประเมินผล	3.11	1.26	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.12	1.26	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความต้องการที่จะ
พัฒนาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยโดย
พิจารณาจากค่าเฉลี่ยดังนี้คือ ด้านนิเทศศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนามากกว่าด้านอื่น
($\bar{X} = 3.19$) รองลงไปได้แก่ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 3.11$)
ด้านวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.11$) ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวนเป็นรายข้อ

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการพัฒนา
1. การกำหนดนโยบายด้านงานวิชาการ ของโรงเรียน	2.98	1.21	ปานกลาง
2. การศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร	2.99	1.22	ปานกลาง
3. การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้	3.46	1.33	ปานกลาง
4. ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุ ผลสำเร็จ	3.22	1.29	ปานกลาง
5. การแนะนำการนำหลักสูตรไปใช้แก่ คณะครู	3.52	1.23	ปานกลาง
6. การจัดทำโครงการทางวิชาการให้ สอดคล้องกับหลักสูตร	2.88	1.22	ปานกลาง
7. การจัดหาเอกสารหลักสูตรไว้ให้ เพียงพอกับความต้องการ	3.13	1.25	ปานกลาง
8. การนำเอกสารหลักสูตรไปใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.67	1.34	ปานกลาง
9. การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับ ท้องถิ่น	3.25	1.35	ปานกลาง
10. การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริม การใช้หลักสูตร	3.15	1.33	ปานกลาง
11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ ตรงตามจุดมุ่งหมาย	3.32	1.38	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
12. การติดตามงานในด้านหลักสูตรให้เป็นไปตามแผนงาน	2.72	1.38	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.12	1.26	ปานกลาง

ตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน

ข้อที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนามากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การแนะนำ การนำหลักสูตรไปใช้แก่คณะครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การนำเอกสารหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.67$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการเรียนการสอน จานแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
1. การกำหนดนโยบายด้านงานวิชาการของโรงเรียน	3.00	1.22	ปานกลาง
2. การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ	3.58	1.23	ปานกลาง
3. เทคนิควิธีในการจัดตารางสอน	2.68	1.43	ปานกลาง
4. การกำกับติดตามให้ครูเตรียมการสอนโดยจัดทำบันทึกการสอน	3.28	1.07	ปานกลาง
5. การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	2.69	1.31	ปานกลาง
6. การติดตามการผลิตสื่อการเรียนการสอน	2.93	1.24	ปานกลาง
7. การติดตามการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.19	1.34	ปานกลาง
8. การแนะนำการใช้เทคนิคการสอนแบบเน้นทักษะกระบวนการ	3.30	1.17	ปานกลาง
9. การควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.01	1.20	ปานกลาง
10. การควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	3.27	1.24	ปานกลาง
11. การติดตามการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้	3.02	1.21	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
12. การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียนที่เรียนดี	3.02	1.21	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.06	1.26	ปานกลาง

ตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข้อที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนามากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ เทคนิควิธีในการจัดตารางสอน ($\bar{X} = 2.68$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ด้านนิเทศการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความต้องการพัฒนา
1. เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน	3.07	1.24	ปานกลาง
2. การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	3.14	1.26	ปานกลาง
3. บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	2.90	1.31	ปานกลาง
4. ความรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.73	1.18	ปานกลาง
5. การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	3.31	1.23	ปานกลาง
6. การกำหนดตารางการนิเทศภายในโรงเรียน	2.64	1.39	ปานกลาง
7. วิธีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู	3.20	1.19	ปานกลาง
8. วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่ครูในโรงเรียน	3.33	1.28	ปานกลาง
9. การจัดทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่แก่ครู	3.14	1.32	ปานกลาง
10. วิธีการนิเทศแบบคลินิค	3.40	1.20	ปานกลาง
11. การสำรวจความต้องการของครูเพื่อปรับปรุงการสอน	2.85	1.34	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
12. วิธียอมรับกันระหว่างผู้ניתศและผู้รับการ ניתศ	3.60	1.19	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.19	1.26	ปานกลาง

ตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ข้อที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนามากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ ความรับผิดชอบของผู้ניתศและผู้รับการ ניתศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.73$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การกำหนดตารางการ ניתศภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.64$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
1. การแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	2.90	1.23	ปานกลาง
2. การกำกับให้ครูวัดผลและประเมินผลการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร	3.34	1.20	ปานกลาง
3. วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียน	3.02	1.35	ปานกลาง
4. วิธีการส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือในการวัดผล	3.31	1.27	ปานกลาง
5. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัดผลและประเมินผล	3.36	1.16	ปานกลาง
6. การกำหนดเป้าหมายในการวัดผลและประเมินผล	2.92	1.26	ปานกลาง
7. การสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน	3.14	1.25	ปานกลาง
8. การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	2.75	1.32	ปานกลาง
9. การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.10	1.20	ปานกลาง
10. การจัดทำเอกสารการวัดผลประเมินผลการเรียน	3.33	1.24	ปานกลาง
11. การหาค่าสถิติเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผล เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน	2.74	1.45	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการพัฒนา
12. การประเมินผลการปฏิบัติงานด้าน วิชาการของโรงเรียนเมื่อสิ้นภาค เรียนและสิ้นปีการศึกษา	3.37	1.27	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.11	1.26	ปานกลาง

ตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านวัดผล และประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข้อที่ผู้บริหารมีความต้องการที่จะพัฒนามากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ การประเมินผล การปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การหาค่าสถิติเบื้องต้น จากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล และประเมินผล เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.74$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน พิจารณาโดยรวมและรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8 ถึง 10

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความต้องการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี (N = 58)		ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (N = 104)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	3.03	.78	3.19	1.01	1.12
ด้านการเรียนการสอน	3.03	.78	3.19	1.01	1.12
ด้านนิเทศการศึกษา	3.10	.75	3.24	.99	1.01
ด้านวัดผลและ ประเมินผล	3.02	.80	3.19	1.19	1.08
รวม	3.03	.74	3.18	1.08	1.04

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริการงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามอายุ โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความต้องการพัฒนาการ บริการงานวิชาการ	อายุต่ำกว่า 45 ปี (N = 45)		อายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป (N = 119)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	3.23	.61	2.86	1.21	2.58*
ด้านการเรียนการสอน	3.13	.69	2.86	1.03	1.93*
ด้านนิเทศการศึกษา	3.26	.73	3.00	1.11	1.75*
ด้านวัดผลและ ประเมินผล	3.24	.68	2.82	1.17	2.85*
รวม	3.22	.67	2.88	1.13	2.36*

* $p < .05$

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริการงานวิชาการ โดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความต้องการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ	โรงเรียนขนาดกลาง (N = 49)		โรงเรียนขนาดใหญ่ (N = 113)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	2.73	.76	3.31	1.18	3.74*
ด้านการเรียนการสอน	2.74	.79	3.20	1.07	3.04*
ด้านนิเทศการศึกษา	2.85	.69	3.35	1.14	3.45*
ด้านวัดผลและ ประเมินผล	2.81	.70	3.27	1.10	3.20*
รวม	2.78	.78	3.28	1.12	3.26*

*p < .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความต้องการที่จะพัฒนา
การบริหารงานวิชาการ ทั้งโดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2537 จำนวน 295 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยเทียบและปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ต (Likert) เป็นแบบสอบถามมุ่งสำรวจความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 51 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้านจำนวน 48 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 12 ข้อ ด้านการเรียน การสอน 12 ข้อ ด้านนิเทศการศึกษา 12 ข้อ ด้านวัดผลและประเมินผล 12 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามแก่ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่งผ่านสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายข้อ

3. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test ซึ่งมีระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย วิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package of Social Science) วิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการพบว่า โดยรวมและเป็นรายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการที่จะพัฒนางานวิชาการด้านนิเทศการศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปได้แก่ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผลตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการแนะนำการนำหลักสูตรไปใช้แก่คณะครูและรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำเอกสารหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ด้านการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เทคนิควิธีในการจัดตารางสอน

3. ด้านนิเทศการศึกษา พบว่า มีผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดตารางการนิเทศภายในโรงเรียน

4. ด้านวัดผลและประเมินผล พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการพัฒนาที่มีค่ามากที่สุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา และรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การหาค่าสถิติเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผล เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน

5. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารที่แตกต่างกันพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้าน ได้แก่ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษา และด้านวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอายุที่แตกต่างกันพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้านได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษาและด้านวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน พบว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศการศึกษา และด้านวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการวิจัยของ เชาวน์ พูลนวม (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเพชรบุรี เมื่อปี 2533 ซึ่งพบว่า ความต้องการความรู้ทางการบริหารงาน วิชาการปรากฏอยู่ในระดับมาก และสูงกว่าความต้องการในงานอื่น ๆ ได้แก่ งานบุคลากร งานด้านกิจกรรมนักเรียน งานด้านธุรการ การเงินและพัสดุ งานด้านอาคารสถานที่ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสำรวจที่จังหวัดสมุทรปราการในครั้งนี้พบว่าความต้องการลดต่ำลงมาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งแสดงให้เห็นความต้องการพัฒนาการบริหารงานที่ปรากฏอยู่จริง ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียน ดังคำกล่าว ของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกิดกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการฝึกอบรมไม่ต่างกันในทุกด้าน

การวิจัยของ เชาวน์ พูลนวม ดังกล่าวแล้ว (2533 : บทคัดย่อ) เมื่อปี พ.ศ. 2533 ได้มีการสำรวจความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีซึ่งพบว่าการที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันเพียงระยะเวลา 10 ปี ที่ต่างกัน มีความต้องการความรู้ทางการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก็พบว่าไม่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งกล่าวได้ว่าช่วงเวลาที่เปลี่ยนไปถึงปัจจุบัน 5 ปี สภาวะแวดล้อมทางการบริหาร การศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

อย่างไรก็ตามการที่ผู้บริหารมีความต้องการการฝึกอบรมทางการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน นั้น ก็จะเป็นประโยชน์ในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมด้วย

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายถึงว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการมากกว่าผู้บริหารที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไปแสดงให้เห็นว่าวุฒิของบุคคลเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความต้องการที่แตกต่างกัน ข้อที่ว่าพิจารณาในครั้งนี้อยู่ไม่ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารที่อยู่ในวัยหนุ่มมีความประสงค์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการมากกว่าผู้ที่อย่างเข้าวัยรุ่น อายุซึ่งข้อค้นพบในครั้งนี้อยู่ส่งผลต่อหลักสูตรการฝึกอบรมต่อไป

4. ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ เข้าว พูลนวม ได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีความรู้ทางการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นข้อยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการฝึกอบรมทั้งนี้เพราะเหตุว่าในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันนั้นสภาพแวดล้อมย่อมมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานและจำนวนบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการโครงการจัดฝึกอบรมพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนนั้นจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพราะความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนยังมีปรากฏอยู่
2. การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการเบื้องต้น การวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการเองโรงเรียน
3. การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องพิจารณาถึงข้อแตกต่างของอายุของผู้เข้ารับการพัฒนาและผู้บริหารที่มาจากโรงเรียน ขนาดต่างกัน
4. การจัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความเห็นในเรื่องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเป็นโครงการที่ควรสนับสนุนให้เกิดขึ้นในระดับกลุ่มโรงเรียน

5. การติดตามผลและประเมินผล โครงการบริหารงานวิชาการควรดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
3. ควรศึกษาความต้องการพัฒนา ด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
4. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาด้านวัดผลและประเมินผลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
5. ควรศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. การประเมินคุณภาพนักเรียน ปีการศึกษา 2536. สมุทรปราการ : หน่วยงานนิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, 2537. อัดสำเนา.
- _____. ข้อมูลและสารสนเทศปีการศึกษา 2537. สมุทรปราการ : ฝ่ายแผนงานและงบประมาณสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, 2538.
- กิตติมา ปรีดีศิลป. การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิทักษ์, 2532.
- กอบกุล ไชยพันธุ์. ความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เอกชนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2531.
- _____. งานบริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ เล่ม 4. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2531.
- _____. คู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายฝึกอบรมกองพัฒนาบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536.
- ชาอุทัย ศรีไสยเพชร. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร, 2528.
- ชาอุทัย อาจันสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 243. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์กรมการฝึกหัดครู, 2525.
- เชาว์ พลนวม. ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- ดิเรก ศษชะ. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ธีระ ภักดี. การบริหารโรงเรียนเชิงพฤติกรรม. กาแพงเพชร : วิทยาลัยครูกำแพงเพชร,
2531.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น
การพิมพ์, 2529.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ,
2535.
- ปรุ่ง พวงนิตดา. "การบริหารงานวิชาการและการเร่งคุณภาพ," ใน เอกสารสรุป
การอบรมประชุมสัมมนาหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ.
หน้า 16 - 29. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532.
- พนัส พันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
2524.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียนฉบับแก้ไขปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช, 2529.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. "การศึกษากับการพัฒนาชนบท," ประชาศึกษา. 16 : 25 - 28 ;
มิถุนายน 2530.
- ไพโรจน์ ชูช่วย. การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.
- ปิฎก ภาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์, 2526.
- ระวีวรรณ เสวตามร. "บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ,"
สารพัฒนาหลักสูตร. 43 - 45 ; กันยายน 2529.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
รุ่งเรืองธรรม, 2525.

- วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2530.
- _____. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2527.
- สมจิตร อุดม. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ คงสมนวน. ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สมศรี กิจพิทักษ์. ความต้องการได้รับการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สามารถ รักษาศิลป์. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สุภัททิยธรรมกสิราช, มหาวิทยาลัย. ผลงานผู้วิจัยว่าสภาพศึกษาระดับประถมศึกษาช่วยที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2527.
- สุวิมล จิณณพนพงษ์. ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

- ทวน พันธุ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- องค์การ อินทรมพรรย. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ด
โปรดักชั่น, 2526.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. "ผู้บริหารกับการนำหลักสูตรไปใช้," สารพัฒนาหลักสูตร. 69 :
16 - 19 ; ธันวาคม 2530.
- อ้อม ประยอม. "ทําอย่างไรจะนิเทศภายในให้เกิดผลดี," มิตรครู. 22 : 45 - 51 ;
พฤศจิกายน 2528.
- อานวย ถาวร. การบริหารโรงเรียน. จะเข้ชงเทรฯ : สำนักสงเสริมวิชาการ วิทยาลัยครู
จะเข้ชงเทรฯ, 2530.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโอมใจ กังการวัฒน์. หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศ
ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสําส่นการพิมพ์,
2528.
- Krejcie, Robert. B. and Daryle W. Morgan. "Detemining Sample Size
for Research Activity," in Journal of Educational and
Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610 ; 1970.
- Maxttox, Donald Dean. "A Study of Inservice Need of Illinois Public
School Elementary Principles," Dissertation Abstracts
International. University Microfilms International, V. 12.
Part 1 ; June, 1978.
- Mook, Jonn Edward. "A Study of Pre - service and In - service
Training Needs of Kansas High School Principals in
Instructional Leadership and in Curziculum," Dissertation
Abstracts International. 39(10) : 5850-A ; April, 1979.
- Robertson, George Hawthorn. "A Proposed Inservice Training Program
for Academic Administrators in Ontario Community Colleges,"
Dissertation Abstracts International. 37(6) : 3456 - A ;
December, 1976.

การคำนวณ

วันที่... ๒๘... เดือน... กรกฎาคม... พ.ศ. ๒๕๓๘.

लग्नः

ครุฑ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บันทึกวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร โทร.122

ที่ ทม 1007/0688

วันที่ 25 มกราคม 2538

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางบุญเย็น มีแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้ผู้นี้มีความรับผิดชอบตนเอง

อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสด ประธาน

รศ.ทวีบุรณ หอมเย็น กรรมการ

สิ่งที่นิตโคร์ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบสอบบทาม

บันทึกวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณะบดีบันทึกวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/0689

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 มกราคม 2538

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางบุญเย็น มีแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้ผู้มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์

อ.สังวาลย์ คล้ายกระแสน ประธาน

รศ.ทวีบูรณ์ หอมเย็น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

สมุทรปราการ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และหัวหน้าฝ่ายพัฒนางานวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์

เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ

ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริภา พลสุวรรณ)

เลขาบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/1176

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอลาถอนการขอ

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางบุญเรือน มีแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะขอถอนความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อ.สังวาลย์ ศุภชัยกระแฉะ ประธาน

รศ.ทวีบุรุษ หอมเย็น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอถอนการขอ คือ ขอนำหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ

ร่วมมือจากโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยให้ผู้บริหาร

โรงเรียนตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการ

ทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศุภวิภา หุบลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

27 มีนาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยดิฉัน นางบุญเรือน มีแก้ว นิสิตปริญญาโทหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีท่านอาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องได้รับข้อมูลที่เหมาะสมจากโรงเรียนที่
เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร
โรงเรียน ช่วยตอบแบบสอบถามตามความ เป็นจริง และนำส่งคืนสำนักงานการศึกษา
อำเภอ ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการ
ศึกษาวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความร่วมมือ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางบุญเรือน มีแก้ว)

นิสิตปริญญาโทหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามการทำการวิจัยเพื่อปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนันทนาการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารได้ตรงตามสภาพการณ์เป็นจริง
2. คำตอบของท่าน ไม่เป็นผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน้าที่การทำงานของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาในการดำเนินการเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
3. ขอให้ท่านอ่านแบบสอบถามให้ครบทุกข้อด้วยความรู้สึกที่แท้จริง และเป็นจริงมากที่สุด จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยมากที่สุด การตอบคำถามของท่านไม่มีผิดหรือถูก เพราะความคิดเห็นของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ผู้วิจัยจะนำคำตอบของท่านไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น
4. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่าง
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1

แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านในข้อคำถามต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ในการบริหาร
 - () ต่ำกว่า 10 ปี
 - () ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
2. อายุของท่าน
 - () ต่ำกว่า 45 ปี
 - () ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป
3. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่
 - () ขนาดกลาง (มีนักเรียน 1 - 300 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเริ่มการสอน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความของแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ท่านมีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือ (กรุณาตอบทุกข้อ)

มีความต้องการพัฒนามากที่สุด ให้เขียน / ลงในช่องมากที่สุด
 มีความต้องการพัฒนามาก ให้เขียน / ลงในช่องมาก
 มีความต้องการพัฒนาปานกลาง ให้เขียน / ลงในช่องปานกลาง
 มีความต้องการพัฒนาน้อย ให้เขียน / ลงในช่องน้อย
 มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด ให้เขียน / ลงในช่องน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					ช่องนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
(0)	เทคนิคและหลักการสอนทั่วไปตามแนวทางของ หลักสูตร	...	./.		...	...	()
(00)	วิธีการประเมินผลการสอนด้วยตัวเอง	./.	...		...	...	()

คำอธิบายตัวอย่าง

ข้อ (0) แสดงว่า ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า เทคนิคและหลักการสอนทั่วไปตามแนวทาง
ของหลักสูตรมีระดับความต้องการพัฒนามาก จึงทำเครื่องหมาย ลงในช่องมาก

ข้อ (00) แสดงว่า ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า วิธีการประเมินผลการสอนด้วยตนเองมี
มีระดับความต้องการพัฒนามากที่สุด จึงทำเครื่องหมาย ลงในช่องมากที่สุด

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อที่	ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	<u>ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้</u>						
1.	การกำหนดนโยบายด้านงานวิชาการของโรงเรียน	..	...				()
2.	การศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร	...	...				()
3.	การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้	...	...				()
4.	ขั้นตอนการนำหลักสูตร ไปใช้ให้บรรลุผลสำเร็จ .	...	...				()
5.	การแนะนำการนำหลักสูตรไปใช้แก่คณะครู	...	...				()
6.	การจัดทำโครงการทางวิชาการให้สอดคล้องกับ หลักสูตร	...	...				()
7.	การจัดหาเอกสารหลักสูตร ไว้ให้เพียงพอกับ ความต้องการ	...	...				()
8.	การนำเอกสารหลักสูตร ไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	...	...				()
9.	การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ...	...	...				()
10.	การให้ชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมการใช้ หลักสูตร	...	...				()
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องตาม จุดมุ่งหมาย	...	...				()
12.	การติดตามงานในด้านหลักสูตรให้เป็นไปตาม แผนงาน	...	...				()

ข้อที่	ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
1.	การจัดระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน	...	...	...	...	...	()
2.	การจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ	...	...	...	...	...	()
3.	เทคนิควิธีในการจัดตารางสอน	...	...	...	...	...	()
4.	การกำกับติดตามให้ครูเตรียมการสอนโดยจัดทำ บันทึกการสอน	...	...	...	...	...	()
5.	การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพ	...	...	...	...	...	()
6.	การติดตามการผลิตสื่อการเรียนการสอน	...	...	...	...	...	()
7.	การติดตามการใช้สื่อการเรียนการสอน	...	...	...	...	...	()
8.	การแนะนำการให้เทคนิคการสอนแบบเน้นทักษะ กระบวนการ	...	...	...	...	...	()
9.	การควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตร	...	...	...	...	...	()
10.	การควบคุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	...	...	...	...	...	()
11.	การติดตามการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะ การเรียนรู้	...	...	...	...	...	()
12.	การจัดกิจกรรม เสริมการเรียนกับนักเรียน	...	...	...	...	...	()

ข้อที่	ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>ด้านนิเทศการศึกษา</u>						
1.	เทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน	...	...	...	...	...	()
2.	การกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน	...	...	...	...	...	()
3.	บทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	...	...	...	...	...	()
4.	ความรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ..	...	...	...	...	...	()
5.	การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	...	...	...	...	...	()
6.	การกำหนดตารางการนิเทศภายในโรงเรียน ..	...	...	...	...	...	()
7.	วิธีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู	...	...	...	...	...	()
8.	วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่ครูในโรงเรียน ...	...	...	...	...	...	()
9.	การจัดทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่แก่ครู ..	...	...	...	...	...	()
10.	วิธีการนิเทศแบบคลีนิก	...	...	...	...	...	()
11.	การสำรวจความต้องการของครูเพื่อปรับปรุง การสอน	...	...	...	...	...	()
12.	วิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	...	...	...	...	...	()
	<u>ด้านวัดผลและประเมินผล</u>						
1.	การแนะนำครูให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล	...	...	...	...	...	()
2.	การกำชับให้มีการวัดผลและประเมินผล เรียนตามแนวทางของหลักสูตร	...	...	...	...	...	()
3.	วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	...	...	...	...	...	()

ข้อที่	ความต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					ข้อนี้ สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
4.	วิธีการส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือในการวัดผล	...	...		...	...	()
5.	การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัดผลและประเมิน ผล	...	...		...	...	()
6.	การกำหนดเป้าหมายในการวัดผลและประเมินผล	...	...		...	...	()
7.	การสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน	...	...		...	...	()
8.	การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	...	...		...	...	()
9.	การจัดระบบการเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้	...	...		...	...	()
10.	การจัดทำเอกสารการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้	...	...		...	...	()
11.	การหาค่าสถิติเบื้องต้นจากข้อมูลที่ได้จากการวัดผล และประเมินผล เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็น ข้อมูลวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน	...	...		...	...	()
12.	การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของ โรงเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียนและสิ้นปีการศึกษา ..	...	...		...	...	()

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางบุญเย็น มีแก้ว

เกิดวันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช 2490

สถานที่เกิด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 85/41 หมู่ที่ 3 ซอย กำนันแก่น ถนนเอกชัย

ตำบลบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดป่าเกิด

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดป่าเกิด อำเภอพระประแดง

จังหวัดสมุทรปราการ 10130

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2502

ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบางกระพิก

อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2508

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา

พ.ศ. 2513

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา (ป.กศ.)

พ.ศ. 2515

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา (ป.กศ.สูง)

พ.ศ. 2520

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

ชลบุรี (กศ.บ.)

พ.ศ. 2539

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร (กศ.ม.)

ความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
บุญเรือน มีแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านนเทศการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร อายุ และขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนปีการศึกษา 2537 จำนวน 165 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ACADEMIC AFFAIRS DEVELOPMENT NEEDS OF THE PRIMARY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF SAMUTPRAKAN
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

BOONYEARN MEEKAE0

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1996

The purposes of this research were ; to study needs of the primary school administrators under the Office of Samutprakan Provincial Primary Education ; the four aspects of academic affairs development needs composed of operational curriculum, instructional management, supervision, measurement and evaluation; and to compare needs of school administrators as classified by administrative experience, age, and school size.

The sample used for this research included 165 administrators. The instrument used for collecting data was the rating - scale questionnaire of 48 items. The statistics used were mean, standard deviation (S.D.), and t-test.

The main research findings of this study were as follows:

1. The academic affairs development needs of the primary school administrators were medium.
2. The needs of school administrators for four aspects of academic affairs development were not statistically different.
3. The needs of school administrators with different ages for four aspects of academic affairs development were statistically different at the .05 level of significance
4. The needs of school administrators with different school sizes for academic affairs development were statistically difference at the .05 level of significance.